Redactiunea, Administratiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciurI:
Braşovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg;* în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat'* în Frankfurt: *G. L, Daube;* în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 268. Braşovŭ, Lunĭ, Marțĭ 6 (18) Decemvrie 1888.

Din causa sf. sĕrbătorĭ de mâne, ḑiarulŭ nu va apăré până Mercurĭ séra.

Braşovŭ, 5 Decemvrie v.

Scaunulŭ patriarchalŭ din Carlovițŭ a rĕmasŭ vacantŭ prin încetarea din viéță a patriarchului Anghelicĭ şi acum Sêrbii din Ungaria vorŭ avé *sĕ'şĭ alégă* unŭ patriarchŭ după voința şi dorința lorŭ, décă nu vorŭ fi împedecațĭ a'şĭ esercita drepturile lorŭ autonome bisericescĭ şi nu vorŭ fi puşĭ în neplăcuta posițiune d'a vedé că li-se impune *prin numire* din nou unŭ patriarchŭ după voința şi dorința guvernului.

Câtŭ a stăpânitŭ Anghelicĭ în scaunulŭ patriarchiei, partida națională sêrbéscă, din care face parte poporulŭ sêrbescŭ, a statŭ departe de patriarchulŭ, nevoindŭ a-lŭ recunósce ca capŭ alŭ bisericei, pentru că n'a fostŭ alesulŭ poporului, ci numitŭ şi impusŭ lui.

După pensionarea patriarchului Prokopie Ivacĭcovicĭ, a fostŭ numitŭ administrator alŭ patriarchiei Carlovițului episcopulŭ din Bacĭ German Anghelicĭ. Congesulŭ național sêrbescŭ întrunindu-se în Noemvre 1881, alese patriarchŭ pe episcopulŭ Andrija Arsenie Stoikovicĭ, dér congresulŭ a refusatŭ a-lŭ întări. In Decemvre acelaşĭ anŭ alese sinodulŭ altŭ patriarchŭ, pe episcopulŭ Teofan Zivkovicĭ, dér nicĭ pe acesta n'a vrutŭ guvernulŭ a'lŭ întări, ci desconsiderândŭ drepturile autonóme bisericescĭ *numi* elŭ însuşĭ, guvernulŭ, pe episcopulŭ Anghelicĭ ca patriarchŭ alŭ Sêrbilorŭ, supunêndŭ monarchului spre sancționare acéstă numire. Sinodulŭ naționalŭ sêrbescŭ a protestatŭ în contra acestei alegerĭ şi şĭ-a amânatŭ lucrările pentru mai multŭ timpŭ.

Din acestŭ anŭ au urmatŭ mulțime de frecărĭ între patriarchulŭ şi puținii sĕĭ aderențĭ şi între partida națională a poporului sêrbesc. Inăsprirea raporturilorŭ între patriarchulŭ Anghelicĭ şi între credincioşii sĕĭ s'a manifestatŭ în tótă puterea ei cu deosebire în anulŭ 1885, când s'au făcutŭ alegerile pentru congresulŭ naționalŭ sêrbescŭ; abia cincĭ candidațĭ de-ai lui Anghelicĭ au pututŭ pĕtrunde atuncĭ în congresŭ, ér ceilalțĭ au căḑutŭ toțĭ la alegerĭ.

In acelaşĭ anŭ hotărî congresulŭ sĕ presente Maiestățiĭ Sale o adresă cu rugarea, ca sĕ i-se acorde érăşĭ poporului sêrbescŭ dreptulŭ de alegere, ce i-s'a fostŭ suspendatŭ prin numirea lui Anghelicĭ. In Octomvre 1886 s'a cetitŭ în congresŭ rĕspunsulŭ ministrului-preşedinte ungurescŭ, că adressa nu se póte presenta Maiestățiĭ Sale, findcă lipsesce subscrierea patriarchului Anghelicĭ. Atuncĭ deputații congresului declarară comisarului guvernului, că nu vorŭ mai lua parte la lucrările congresului, considerându-se pasulŭ acesta ca unŭ nou protestŭ în contra numirei lui Anghelicĭ.

Apucătura de care s'a folositŭ cu acéstă ocasiune guvernulŭ ungurescŭ dovedea érăşĭ, ca şi cu ocasiunea numirei, că elŭ nu e dispusŭ a respecta drepturile autonóme ale bisericei sêrbescĭ, căcĭ cum era cu putință sĕ subscrie adresa unŭ patriarchŭ numitŭ şi nu alesŭ, unŭ patriarchŭ alŭ guvernului şi nu alŭ poporului sêrbescŭ?

Din acestŭ momentŭ s'a făcutŭ ruptura definitivă între poporulŭ sêrbescŭ şi între capulŭ bisericei sêrbescĭ, care era o persónă plăcută guvernului, ér nu poporului, mulțămită serviciilorŭ ce le-a adusŭ Anghelicĭ maghiarismului, ér nu credincioşilorŭ sĕĭ.

Mórtea patriarchului Anghelicĭ nu o regretă decâtŭ guvernulŭ ungurescŭ şi câțĭva maghiaronĭ sêrbĭ. Foile naționale ale Sêrbilorŭ din Ungaria şi ḑiarele din Serbia, afară de cele oficióse, ḑicŭ într'unŭ glasŭ, că prin mórtea lui Anghelicĭ s'a luatŭ o pétră de pe inima poporului sêrbescŭ din Ungaria, scăpândŭ de o grea povară; păstorirea lui va ocupa o pagină négră în istoria bisericei sêrbescĭ, care de când esistă n'a avutŭ o sórte atâtŭ de tristă.

Insuşĭ unŭ corespondentŭ din Pesta alŭ fóiei vieneze „Neue freie Presse" scria în ḑilele trecute despre patriarchulŭ Anghelicĭ, că era unŭ credinciosŭ aderentŭ alŭ „ideii de statŭ maghiarŭ". Acéstă mărturisire a corespondentului fóiei vieneze, căreia numai lipsă de simpatiă pentru guvernulŭ ungurescŭ nu i se póte imputa, esplică din destulŭ ce era pentru poporulŭ sêrbescŭ patriarchulŭ Anghelicĭ care, precum mărturisesce totŭ acelaşĭ corespondentŭ — după ce calumniază pe Sêrbĭ că nutrescŭ tendințe şi nisuințe omladiniste orĭ pansêrbescĭ — pentru şcólele sêrbescĭ n'a făcutŭ nimicŭ.

Cum era sĕ facă ceva pentru cultura şi instrucțiunea poporului sêrbescŭ unu patriarchŭ, care era aderentŭ credinciosŭ alŭ „ideii de statŭ maghiarŭ", orĭ mai pe şléu ḑisŭ alŭ maghiarisării? Unŭ astfelŭ de patriarchŭ îi venea la socotélă guvernului ungurescŭ, în ochii căruia autonomia bisericéscă îi e unŭ spinŭ în ochĭ, fiindŭ o piedecă a maghiarisării.

Acusările de omladinismŭ suntŭ vechĭ apucăturĭ ale guvernului ungurescŭ, spre a-şĭ justifica încălcarea drepturilorŭ autonóme bisericescĭ ale Serbilorŭ.

Acum li-se va da ocasiune Sêrbilorŭ a încerca din nou sĕ folosécă de drepturile lorŭ, alegêndŭ unŭ patriarchŭ, şi acéstă împrejurare va pregăti perplexitățĭ guvernului ungurescŭ, décă se va fi ocupândŭ cu gândulŭ sĕ védă în scaunulŭ patriarchiei totŭ unŭ maghiaronŭ.

Maiestatea Sa a declaratŭ în decisiunea prin care se întărea numirea lui Anghelicĭ, că acésta nu atinge de locŭ dreptulŭ de liberă alegere a patriarchului, décă alesulŭ întrunesce unanimitatea voturilorŭ. Trebue dér sĕ se unéscă toțĭ deputații congresului sêrbescŭ în privința alegerei patriarchului, pentru ca printr'unŭ votŭ unanimŭ sĕ ia guvernului ungurescŭ putința de a mai încălca drepturile bisericei sêrbescĭ.

Veni-vorŭ odată maghiaronii sêrbĭ din congresŭ — de altmintrelea fórte puținĭ la numĕrŭ — la convingerea, că mânândŭ ca până acuma apa pe móra guvernului ungurescŭ, subminéză biserica sêrbéscă şi prin ea naționalitatea sêrbéscă?

DIN AFARĂ.

In legătură cu scirea despre *espulsarea* corespondentului din Berlinŭ alŭ ḑiarelorŭ italiane „Secolo" din Milanŭ şi „Diritto" din Roma, d-lŭ *Paronelli*, de pe teritoriulŭ Prusiei, „National-Zeitung" din Berlinŭ ḑice, că în redacțiunea ḑiarului „Diritto" se află de unŭ şirŭ de anĭ unŭ irridentistŭ, unŭ Triestinŭ, care consideră tóte lucrurile din punctŭ de vedere alŭ unui contrarŭ alŭ alianței triple şi lucréză aşa, că forma corespondențelorŭ şi articulii independențĭ despre Germania şi Austro-Ungaria trebue sĕ se atribue acestui fanaticŭ.

Camera deputaților francesĭ a primitŭ, cu 383 contra 115 voturĭ, legea financiară pe anulŭ 1889, punêndŭ astfelŭ senatulŭ în posițiune, a începe desbaterea bugetului încă în anulŭ acesta şi póte a-lŭ şi termina. E de observatŭ, că de

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(1)

Acusatorulŭ publicŭ.*)

„Ce nobilă profesiune ai esercitatŭ! — ḑise Sf. Petru. — „Misiunea cea sfântă a representantelui justiției! 'Mĭ place a crede, că cei apĕsațĭ vorŭ fi aflatŭ în tine unŭ apĕrătorŭ zelosŭ."

„Cu chiemarea mea", rĕspunse procurorulŭ de statŭ, „n'a fostŭ togmai astfel lucrul, precum vĕdŭ căcredĭ. Ea a constatŭ mai puținŭ în a apĕra, decâtŭ în a acusa. Euĭ am representatŭ potestatea publică în cestiunile criminale."

„Crudă necesitate," replică Sfântulŭ, „dér totuşĭ necesitate. Trebue de pe corpulŭ socialŭ, aşa ca şi de pe celŭ individualŭ. a se tăia membrulŭ putredŭ, cangrena a se desvĕli şi a se stêrpi, ca sĕ nu se lățéscă contagiunea; dér ce operațiune delicată, ce atențiune scrupulósă, ce siguranță a ochiului şi a mânei se recere, ca atacândŭ părțile cele bolnave, sĕ nu se vateme cele sănĕtóse! De câte-orĭ, ca sĕ continuezĭ asemĕnarea mea, — în momentulŭ când ai folositŭ ferulŭ — nu vei fi fostŭ adêncitŭ în cugete, ca de frică sĕ nu facĭ tăietura falsă, şi sĕ rănescĭ, séu chiar sĕ omorĭ, în locŭ sĕ vindecĭ! Oh, de câte-orĭ nu vei fi simțitŭ lipsa luminei şi asistinței. Aceluia, care singurŭ ispitesce cu siguranță inima şi rĕrunchii! ..... Tu tacĭ!"

„Ce sĕ ḑicŭ? Trebue sĕ-țĭ mărturisescŭ, că eu misiunea mea nu o-am priceputŭ astfelŭ, precum o'nțelegĭ tu. Rolulŭ meu a fostŭ a acusa: eu am acusatŭ. Apĕrarea a fostŭ treaba acusatului şi a apĕrătorului sĕu. Eu n'am avutŭ de a'i cruța pe aceia, a cărorŭ culpabilitate a o stabili a fostŭ oficiulŭ meu specialŭ."

„E greu a admite", ḑise Sf. Petru, că oficiulŭ tĕu a constatŭ în aceea. Chiemarea apĕrătorilorŭ este a spăla câtŭ se póte de albŭ pe celŭ acusatŭ, chiar şi pe contulŭ adevĕrului, carele totdéuna ar trebui respectatŭ: aceea o sciu şi este şi esplicabilă până la unŭ anumitŭ punctŭ. Insĕ n'a pututŭ sĕ fiă misiunea ta a înegri câtŭ se póte pe celŭ inculpatŭ. Tu aveai numai de a'i arĕta vina, care voia a se ascunde şi a cărei pedepsire o pretindea moralitatea publică, în realitatea şi forma sa cea adevĕrată."

„Ce cugețĭ tu, Sf. Petre? Atuncĭ n'ar fi egală partida. Ce? Apĕrarea sĕ'şĭ aibă mânile sale libere, ér acusațiunea ale sale legate? Câtă vreme defensiunea credea că-i este iertatŭ a apăsa cu tótă puterea, ca sĕ plece cumpĕna spre achitare, şi aceea în favorulŭ unui individŭ simplu, — sĕ nu pótă de altă parte apĕsa acusațiunea totŭ aşa de tare spre a restabili echilibrulŭ, ca sĕ pótă obține o judecată reclamată de interesulŭ societății?!

Atuncĭ urmărirea crimelorŭ prin potestatea publică în afacerile criminale ar fi totdéuna fără resultatŭ."

„Precum scii şi tu", rĕspunse Sf. Petru, „nu e iertatŭ a face rĕu, avêndŭ în vedere unŭ bine, şi totuşĭ e de signr ceva rĕu a vĕdi pe unŭ omŭ mai vinovatŭ decâtŭ este, de frică ca sĕ nu succédă altora a-lŭ adeveri cu nedreptulŭ ca pe unŭ nevinovatŭ de totŭ. Şi apoi, după sistemulŭ tĕu, ce s'ar alege din justiția, décă din partea ambelorŭ părțĭ nu se pune mai mare pondŭ pe fapte; décă acusația, ca şi apĕrarea, îşĭ inventéză unŭ faptŭ streinŭ şi'i este iertatŭ a-lŭ înfățişa ca pe unŭ adevĕrŭ, atuncĭ eu, în desbaterile ce servescŭ de pretextŭ justiției numai unŭ duelŭ vĕdŭ, unde tóte se reducŭ la istețime, şi resultatulŭ lorŭ îlŭ decide oratoria mai mare séu mai mică, séu subtilitatea aceleia. Décă învinge apĕrarea, atuncĭ unŭ nevinovatŭ se rehabilitéză ceea, ce e fórte bine; décă se achitéză unŭ culpabilŭ orĭ se pedepsesce mai puținŭ, şi acésta încă nu e pré rĕu. Dér décă învinge acusația, atuncĭ asta-i destulŭ de tristŭ, póte unŭ vinovatŭ sĕ se pedepséscă mai strictŭ decâtŭ merita, séu sĕ se condamne unŭ nevinovatŭ, şi acésta e fórte mare nefericire. Unde este atuncĭ, te rogŭ, în casulŭ acesta satisfacțiunea moralității publice? Osêndirea nevinovatului o vatĕmă mai crudŭ, decâtŭ greşéla vinovatului, şi ea sufere de o miiă de orĭ mai multŭ sub rana făcută de mâna representantului ei, decâtŭ de a altui cuiva. Poțĭ tu nega acésta?.... Tu tacĭ érăşĭ," urmă mai încolo Sf. Petru. „Orĭ recunoscĭ, orĭ nu adevĕrulŭ deducțiunilorŭ mele, tăcerea ta confirmă, că tu nu le admițĭ. Acésta'țĭ stă în liberă voință, déră nu te plânge, décă eu voiu aplica sistemulŭ tĕu acum când te vom judeca."

„Ce voiescĭ a ḑice cu acésta, Sf. Petre?"

„Voiescŭ a ḑice", rĕspunse Sfântulŭ, „că voiescŭ a te supune probei aceleia

*) Din opulŭ „Jugements de Seint Pierre" (Judecățile sfântului Petru) Parisŭ, Victor Palmé, 25 rue de Grenelle St-Germain.

anĭ de dile încă nicĭ-odată n'au votatŭ atâţia monarchiştĭ în contra bugetului ca în anulŭ acesta.

In noulŭ cabinetŭ spaniolŭ se manifestă încă de acum divergenţe de opiniunĭ. Noulŭ ministru de finanţe Venancio Gonzalez, de numirea căruia suntŭ încântaţĭ toţĭ protecţioniştii Spaniei, a învitatŭ pe colegii sĕi sĕ facă cele mai marĭ economii şi sĕ reducă cheltuelile, dér ministrulŭ de rĕsboiu şi celŭ de marină au protestatŭ declarândŭ, că le e cu neputinţă sĕ reducă bugetulŭ lorŭ; a mai asiguratŭ generalulŭ Chinchilla, că voesce sĕ esecute reformele militare plănuite de predecesorii sĕĭ. Cu greu va pute face acésta ministrulŭ de rĕsboiu, décă ţinemŭ sémă de faptulŭ, că tocmai din causa reformelorŭ au cădutŭ predecesorii sĕi. Insuşĭ Sagasta nu pré e sigurŭ de durerea cabinetului sĕu, care e consideratŭ ca unŭ ministerŭ de tranşiţiă, ce va face locŭ altuia, îndată ce se va întroduce votulŭ universalŭ.

Din *Christiania* se împărtăşesce, că alegerile de deputaţĭ pentru Storthing au eşitŭ în favórea conservatorilorŭ şi în defavórea guvernului. Pe când fostulŭ Storthing consta din 83 guvernamentalĭ, 30 conservatorĭ şi unŭ deputatŭ neministerialŭ alŭ stângei, acum constă noua cameră din 51 conservatorĭ, 37 radicalĭ, 4 neministerialĭ ai stângei şi 22 aderenţĭ ai guvernului. Cu tóte astea se crede, că ministrulŭ preşedinte Sverdrup nu va face schimbărĭ în ministerŭ.

Nouĕle alegerĭ pentru *Scupcina sêrbéscă* au eşitŭ în favórea *radicalilorŭ*. Acum se plângŭ progresiştii de ingerinţe în alegerĭ şi e probabilŭ, că nu vorŭ lua parte la lucrările Scupcinei. Totulŭ atârnă dela primirea proiectului nouei constituţiunĭ de către Scupcină. „Pol. Corr.“ e informată, că Regele Milan a declaratŭ, cumcă e gata sĕ sancţioneze noua constituţiune, deşi ea desfiinţéză diferite drepturĭ ale corónei, dér că mai departe nu póte merge în revisuirea constituţiei. Cu tóte astea e întrebare, décă radicalii vorŭ primi constituţiunea fără modificărĭ însemnate.

Precum spune „Freisinnige Zeitung“, în cercurile parlamentare germane se istorisesce, că cancelarulŭ *Bismarck* e mâhnitŭ, din causă că în urma imboldului naţiunei *politica colonială a Germaniei* a mersŭ mai departe, decum a doritŭ elŭ, la o retragere nu se mai póte cugeta acum, deórece acésta ar fi totŭ atâta câtŭ a perde o luptă la Rinŭ. Vedĭ bine, că intervenirea imperiului în Africa ostică pretinde marĭ jertfe în banĭ şi ómenĭ, şi în cele din urmă totŭ n'ar avé unŭ resultatŭ deosebitŭ. Numita fóiă însĕ e de părere, că imperiulŭ nu e angajatŭ şi decĭ se póte fórte bine retrage. In totŭ casulŭ maioritatea parlamentului, cu care guvernulŭ vrea sĕ se acopere, se încarcă cu o mare rĕspundere. Causa descuragierii principelui Bismarck e înfrângerea ce au suferit'o trupele germane la Bagamoyo, care a fostŭ luatŭ din mâna lorŭ de către Busiri, şefulŭ insurgenţilorŭ, a căruia influinţă cresce mereu.

SCIRILE DILEI.

Ministrulŭ unguroscŭ de comunicaţiune publică o încunosciinţare, în care face atentŭ publiculŭ ce trimite pe poşte lucrurĭ de *sĕrbătorile Crăciunului*, că: lucrurile sĕ fiă bine împachetate, conţinutulŭ pachetelorŭ sĕ nu fiă vĕtĕmătorŭ altorŭ pachete, învĕlitórea sĕ fiă din materialŭ tare, orĭ pânză, orĭ hârtiă grósă şi tare, şi sĕ se noteze pe învĕlitóre conţinutulŭ; banĭ şi alte obiecte preţióse sĕ nu se împachetéze cu alte obiecte preţióse de óre-ce atuncĭ în casŭ de perdere nu se despăgubescŭ; sĕ se'ntrebuinţeze céră bună de sigilatŭ şi unŭ bunŭ sigilŭ; neîmpachetate se potŭ da numai geante şi cufĕre închise, precum şi vênatŭ, care nu mai sângeréză; paserĭ de casă numai în coşŭ se potŭ da. Adresa se scrie pe învĕlitóre, ér de nu se póte, atuncĭ se scrie pe o hârtiă lipită pe învĕlitóre, afară de pachetele cu preţióse, avêndŭ a se scrie adresa pe învĕlitórea acestora. Décă pachetulŭ e fórte micŭ şi adresa nu'ncape pe învĕlitórea lui, atuncĭ se scrie pe o bucată de scândură orĭ pe hârtiă tare (mucava), legată cu sfóră de pachetŭ. Pe pachetele cu carne, ce se trimitŭ în Budapesta, sĕ se noteze şi felulŭ şi cantitatea cărnii precisŭ, notarea necorectă se pedepsesce. Pentru pagubele provenite din împachetare rea orĭ din adresare necorectă nu se dă despăgubire.

* * *

O fóiă „patriotică“ din Budapesta scrie: „Scumpulŭ oraşŭ *Cluşiu* s'a demisŭ la unŭ faptŭ, de care „patriotulŭ cu bune sentimente unguresci“ nu póte sĕ se bucure. Nu numai a suferitŭ, ca unŭ *orfeu nemţescŭ* sĕ strice deja de mai multŭ timpŭ aerulŭ dintre pĕreţii sĕi, ci representanţa orăşenéscă a permisŭ chiar, ca acestŭ „bordeiu“ spiritualŭ sĕ se consolideze permanentŭ în aşa numita residenţă a Kulturegylet-ului. In otelulŭ Panonia din Cluşiu, Scitianulŭ îşĭ petrece între glume şi bălăcănii nemţescĭ. Aşa-i trebue; vrednicŭ este de sórtea lui, décă nu scie, sĕu — ceea-ce e şi mai rĕu — décă nu vré sĕ se ajutore pe sine“.

Scârbosŭ şovinismŭ!

* * *

Unŭ *conflictŭ* s'a iscatŭ *între inspectorulŭ de şcóle alŭ comitatului Trei-scaune* Eötvös K. Lajos *şi între învĕţătorii din Chezdi-Oşorheiu*. Inspectorulŭ făcu adecă în adunarea comitetului administrativŭ unŭ raportŭ, prin care 12 învĕţătorĭ simţindu-se ofensaţĭ, publicară o declaraţiune în colónele lui „Szekely Nemzet“, în care dicŭ, că inspectorulŭ cu ocasiunea visitărei şcólelorŭ n'a avutŭ şi nicĭ n'a putută sĕ aibă ocasiune a'şĭ câştiga informaţiunĭ basate asupra sistemului de învĕţământŭ, ér împrejurarea, că inspectorulŭ a permisŭ sĕ se publice compromiţĕtorulŭ raportŭ şi prin diare se declară ca o lipsă de tactŭ din partea inspectorului.

* * *

Din Budapesta se anunţă, că în cercurile conducĕtóre se plănuesce întroducerea de *porto personalŭ* pe tóte liniile căilorŭ ferate ale statului cu preţulŭ maximalŭ de 1, 2 şi 3 fl. Guvernulŭ austriacŭ se ocupă cu aceeaşĭ cestiune.

* * *

Era unŭ timpŭ, când în comunele rurale unguresci se ocupau posturile de învĕţătorĭ prin licitaţiune şi postulŭ se da celui care cerea mai puţină léfă. Astfelŭ s'a întêmplatŭ acum în comuna *Csögle* din comit. Vesprimŭ. Comuna a decisŭ sĕ se vestéscă din amvonŭ, ca acelŭ locuitorŭ din satŭ, care e în stare sĕ instrueze fetiţele, sĕ se anunţe la preotulŭ orĭ la curatorulŭ. S'au anunţatŭ patru inşĭ, între carĭ unŭ ţesĕtorŭ şi unŭ cismarŭ. Celŭ mai „aptŭ“ s'a pĕrutŭ a fi *cismarulŭ*, care dă instrucţiune fetiţelorŭ pentru 10 fl. léfă pe lună.

* * *

Ministrulŭ unguroscŭ de agricultură, comerciu şi industriă a ordonatŭ, ca cu finea anului acestuia *sĕ se desfiinţeze institutele de carantină şi secţiunile lorŭ de la graniţă*; asemenea a ordonatŭ *sĕ se desfiinţeze şi comisiunea* dela staţiunile de intrare dinspre Serbia, ér în loculŭ acestora a ordonatŭ sĕ se înfiinţeze dela 1 Ianuarie 1889 staţiunĭ de intrare la Tulgheşŭ, Ghimeşŭ, Poiana sărată, Şanţulŭ vechiu, Braşovŭ, Timişulŭ de susŭ, Branŭ, Turnulŭ roşu, Vulcanŭ, Piatra-albă, Orşova, Bellobrcska, Baziaşŭ şi Panciova. La aceste staţiunĭ de intrare suntŭ însărcinaţĭ provisoricŭ cu purtarea agendelorŭ adjuncţii institutelorŭ de carantină: Kun Illes la Tulgheşŭ, Antoniu Berariu la Ghimeşŭ şi Meyer Ignacz la Poiana sărată; apoi Szombati Adolf la Şanţulŭ vechiu şi Balás Kalman la Braşovŭ (gară); Uhlyarik Titus la Timişulŭ de susŭ, Czili György la Branŭ, Miksik Akos la Turnulŭ roşu şi Odrai Antal la Vulcanŭ; la Piatra-albă se va denumi din casŭ în casŭ, mai alesŭ în timpulŭ verei, câte unŭ veterinarŭ; la Orşova este denumitŭ directorulŭ de carantină Klima Mátyas, la Bellobrczka Varadi Sandor, la Baziaşŭ Balla Jozsef şi la Panciova Kondor Mihaly, toţĭ veterinarĭ diplomaţĭ.

* * *

Primatele Ungariei Simor a convocatŭ pe toţĭ membrii episcopatelorŭ ungare la o conferinţă în palatulŭ sĕu. Afară de cestiunĭ bisericescĭ şi religióse, se vorŭ lua în desbatere şi mijlócele de propagare a literaturii catolice.

* * *

In comunele, care nu suntŭ mai departe decâtŭ 35 de khilo-metri dela graniţa României şi a Sêrbiei, conformŭ nouei *legĭ veterinarie* se va purta evidenţă pentru controlarea vitelorŭ cornute şi începêndŭ dela 1. Ianuarie 1889 se vorŭ estrada paşapórte galbine.

* * *

In *Cuvescĭ* s'a înfiinţatŭ unŭ *corŭ vocalŭ de plugarĭ*. Numĕrulŭ coriştilorŭ e până acum de 29 de inşĭ. Prelegerile au începutŭ, coriştii le cercetéză regulatŭ pentru învĕţarea notelorŭ.

* * *

Cetimŭ în „Epoca“ din *Bucurescĭ*: *Trei sĕtenĭ din Transilvania*, tocmai din *Copşa*, lângă Sibiiu, au sositŭ în capitală pentru a se supune tratamentului institutului bactereologicŭ alŭ profesorului Dr. Babeşŭ. Aceştĭ nenorociţĭ au fostŭ muşcaţĭ de nisce lupĭ turbaţĭ. Ceea ce e greu, e că muşcăturile, carĭ tóte suntŭ la obrazŭ, datéză de şépte sĕptĕmânĭ; cu tóte acestea inoculările au începutŭ.

* * *

Comitetulŭ partidei poporale săsescĭ din ţéra Bârsei a adresatŭ unŭ apelŭ către alegĕtorii cercului electoralŭ întâiu din interiorulŭ oraşului Braşovŭ şi din Blumĕna, ca sĕ ia parte la alegerea a trei membri în comitetulŭ municipalŭ în loculŭ rĕposaţilorŭ Franz Maager, Ionŭ Gött şi Andrei Tontsch, trebuindŭ a alege bărbaţĭ din partida poporală. Alegerea se va face la 17 Decemvre dela 9 óre diminéţa până la 4 óre d. a. în casa sfatului pentru cetate şi în casa Nr. 330 din Blumĕna pentru acestŭ cercŭ.

* * *

„Temps“, vorbindŭ despre demonstraţiunile din Pojunŭ, dice între altele, că consiliulŭ orăşenescŭ din *Presburg* se vede că totŭ de acelŭ sentimentŭ e însufleţitŭ, ca şi tinerimea. Mai departe spune cu mirare, că într'o hotărîre privitóre la streinii carĭ locuescŭ, séu carĭ mergŭ în Pojunŭ, Austriacii suntŭ socotiţĭ între streinĭ; mai departe spune, că s'a adusŭ hotărîre sĕ i-se redea *Presbur-*

---

la carea ai supusŭ tu pe alţii, înainte de ce aşŭ decide asupra sorţii tale; voiescŭ a audi ce au d'a dice asupra ta ângerulŭ bunŭ şi celŭ rĕu ai tĕi. Celŭ dintêiu la dorinţa sa ardentă a te vedé eliberatŭ, orĭ câtŭ de multŭ ţine la dreptate, póte sĕ-ţĭ fiă indulgentŭ.

Celŭ de-alŭ doilea, după sistemulŭ tĕu acum desfăşuratŭ, va stabili contrapondulŭ (balanţa). Astfelŭ judecata, ce eu voiu sĕ aducŭ, va fi formată după tóte regulele. Acusatorulŭ are cuvêntulŭ.“

Ângerulŭ celŭ rĕu nu aştéptă sĕ fiă multŭ rugatŭ.

„Fericite Petre“, cuvêntă elŭ, „pré fericite! După a mea opiniune omulŭ, care stă aci înaintea ta, nu e unŭ pĕcătosŭ de rêndŭ. Cei mai mulţĭ, spre a mea mâniă, (de ce sĕ nu arĕtŭ acésta?) suntŭ pré adasea numai nisce amărîţĭ de pĕcătoşĭ, mai multŭ slăbănogĭ, decâtŭ rĕutăcioşĭ. Ei comitŭ aceea ce tu numescĭ „rĕu,“ — deşi ei se temŭ de asta — singurŭ numai pentru că ei trebue sĕ facă aşa, voindŭ a'şĭ îndestuli înclinaţiunile lorŭ naturale. Ei, durere, nu servescŭ cu totulŭ Satanei din libera lorŭ voinţă, ei mai cu dragŭ ar servi lui Dumnedeu, décă Dumnedeu i-ar lăsa a trăi liberŭ după fantasia lorŭ. Aşa îi vede omulŭ adese-orĭ că se înpacă cu Cerìulŭ, după ce şĭ-au trăitŭ anii sburdăriilorŭ, şi pe astfelŭ de subiecte, aşa de neaplecate a'mĭ face onóre, fără multă durere îi lăsămŭ cu atâta. Cu acesta însĕ stă lucrulŭ altmintrelea, elŭ e într'adevĕrŭ confederatulŭ magistrului meu, în alŭ cărui nume mĕ ridicŭ cu pretensiune asupra dênsului.“

„Ce va sĕ însemne acésta, spirite mincinosŭ?!“ strigă procurorulŭ de statŭ.

„'Mĭ iau libertate“, replică dévolulŭ cu unŭ aerŭ drăcosŭ, „a ruga pe D-lŭ Judecătorŭ sĕ nu permită acusatului aceste întreruperĭ necuviincióse.“

„Tacĭ acusatule,“ dise Sf. Petru, „când te voiu întreba atuncĭ sĕ rĕspundĭ.“

„Eu diseiu“, continuă spiritulŭ celŭ rĕu, „că acesta ne aparţine nouĕ. Eu i-am însuflatŭ încă din frageda'i pruncié dispreţulŭ faţă de Dumnedeu şi ura contra ómenilorŭ, şi potŭ dice spre onórea lui, că elŭ a trasŭ unŭ folosŭ minunatŭ din prelegerile mele. Décă se arĕta elŭ în afară, în esteriorŭ, altfelŭ, o făcea acésta pentrucă scia dela mine pănă unde o póte duce cu făţăria. Elŭ îşĭ ascundea simţĕmintele sale adevĕrate spre a'şĭ ajunge cu atâtŭ mai bine scopurile sale.“

„Calumniatorule! Ce cutezĭ tu a dice?!“ strigă înfuriatŭ procurorulŭ.

„A doua óră îţĭ inpunŭ tăcere“! dise Sf. Petru.

„Acéstă ură de Dumnedeu şi de ómenĭ, care este caracterulŭ nostru dinstinctivŭ,“ urmă spiritulŭ rĕu, „şi care eu i-am inspirat'o în sufletulŭ sĕu, cu aşa desteritate o-a practicatŭ, încâtŭ îmĭ place a o numi infernală. Voiescŭ prin acéstă a dice, că elŭ acea ură o-a ascunsŭ cu o isteţime abilă sub masca contrară. Elŭ părea a fi de jumĕtate unŭ Sfântŭ. Cuvintele lui nu respirau decâtŭ dreptate şi iubire. Insĕ elŭ înbrăţişa pe semenulŭ sĕu, numai pentru-că spera a-lŭ pute suguşa, şi juca unŭ rolŭ de apostolŭ, numai pentru de a necinsti mai tare pe Dumnedeu.

„Mĕi monstrule de calumniatorŭ!“

„A treia óră tăcere!“ dise Sf. Petru.

„Elŭ într'adevĕrŭ a fostŭ invidiosŭ şi crudelŭ; elŭ nu putea vedé nimicŭ frumos, ca sĕ nu simţă lipsa a-l înnegri, nimicŭ bunŭ şi bine în înţelesulŭ tĕu, sĕ nu fiă comprobatŭ în acea turbare secretă; noroculŭ altuia era durerea inimei lui, durerea inimei de-aprópelui era fericirea inimei lui. Uşorŭ se póte decĭ înţelege, ce bucuriă sĕlbatică simţĭ elŭ, când în numele potestăţii publice fŭ înzestratŭ cu oficiulŭ, ce'i era lui mai iubitŭ, oficiulŭ d'a acusa pe deaprópele sĕu. Ce plăcere era pentru elŭ a străforma greşélă în crimă! Cele mai minuţióse indicii a-le preface în documente nedisputabile spre a apĕsa cu acelea pe unŭ nevinovatŭ! Ce bucuriă pentru elŭ a privi cum celŭ nefericitŭ combate aceste apariţiunĭ false, cum în zadarŭ chema ceriulŭ şi pământulŭ ca mărturiă nevinovăţiei sale, şi cum în fine cădea sub pretinsa evidenţă lovitŭ de o judecată nedréptă, îngrozindŭ justiţia omenéscă şi blăstĕmândŭ pe cea dumnedeéscă! Acésta eraŭ bucuria tĕlharului, care în locŭ d'a fura banĭ, ia onórea, libertatea şi totŭ ce face viéţa omului mai preţuită! Aceea a fostŭ plăcerea lui ca, décă elŭ singurŭ nu putea vĕrsa sângele de-aprópelui, în unŭ modŭ laşŭ şi têritorŭ sĕ-lŭ verse prin sabia Legei. Aceea a fostŭ bucuria şi desfătarea impiului ca, pe când vorbea în numele dreptăţii dumnedeescĭ şi omenescĭ, în interiorulŭ sĕu sĕ ridă de ea şi sĕ simţă o bucuriă infernală, vĕdêndŭ cum Legea se scuipă şi se négă prin sacrilegiulŭ afurisitŭ ce comitea prin ea.“ (Va urma).

gului vechiulŭ nume unguresců Pozsony. Acesta îlŭ supĕră multŭ pe „patriotulŭ“ „Kolozsvar“, care dice că numirea oficiósă de Presburg nu esistă, ci numai Pozsony și prin urmare acestŭ orașŭ n'are lipsă de a i-se reda vechiulŭ nume unguresců, căcĭ deja îlŭ are. Nu se miră altmintrelea de acésta, căcĭ, dice elŭ, s'au întêmplatŭ și mai ciudate lucrurĭ ca ăsta. Așa d. e. diare englese din cele mai distinse vorbescŭ despre ministrulŭ președintă *Herr Tisza* (în locŭ de Colomanŭ Tisza), ér o fóiă francesă a scrisŭ: „*Herr Tisza, Kalman-ulŭ guvernului unguresců*,“ credêndŭ că Herr e numele de botezŭ, ér Kalman semnifică funcțiunea. Se supĕră mai departe „Kolozsvar“ pe diarele nemțescĭ, de-óre aceste vorbesc de Szegedint, Debreczint, Gross-Wardein etc., deórece terminațiunea *int* la cele două dintâiu este șvăbéscă, ér Gross-Wardein-ului ar vrea fóia ungurésca sĕ i-se dică Nagy-Várad.

Marĭ lucrurĭ cerĭ, jupânéso din Clușŭ!

***

„*Mergĭ încetŭ c'ajungĭ departe*“, îșĭ va fi gânditŭ abonatulŭ din Feldióra alŭ fóiei „Grosskokler Bote“ din Sighișóra, când a primitŭ la 10 Decemvre n. fóia ce se espedase la 18 Noemvre, precum s'a pututŭ vedé de pe sigilele postale din Sighișóra și din Brașovŭ-Feldióra imprimate pe fóiă. Și sĕ nu uitămŭ, că fóia a venitŭ cu calea ferată!

***

Membrilorŭ corpurilorŭ legiuitóre române li s'a distribuitŭ *medalia comemorativă a restaurării mănăstirii curții de Argeșŭ.* Pe o parte e gravată mănăstirea cu inscripțiunea: Fundată de Négoe Basarabŭ MDXVIII — Restaurată de Carolŭ I MDCCCLXXXVI. Pe cealaltă parte suntŭ capetele Regelui și Reginei.

***

Exarhulŭ și Metropolitulŭ bulgarŭ Antimŭ *a murită* în Vidinŭ.

***

Navigațiunea pe Dunăre a încetatŭ cu desĕvêrșire, scrie „Telegrafulŭ Românŭ“ din Bucurescĭ, din causa ghețurilorŭ ce curgŭ. La mila 18 între Galațĭ și Sulina a înghețatŭ chiar Dunărea.

Din comitate.

Comitatulŭ *Turda-Arieșŭ.* In luna lui Noemvre a. c. s'au estradatŭ din acestŭ comitatŭ 5 pașapórte pentru libera trecere în România; incendiurĭ s'au ivitŭ în 11 comune, causândŭ o pagubă de 1655 fl.; starea sanitară a locuitorilorŭ a fostŭ mai slabă ca în luna lui Decemvre; s'a ivitŭ difteria în Turda, Lupșa, Velcheriu și Cucerdea de Arieșŭ; în urma mĕsurilorŭ aspre ale inspectorului de dare, s'a incassatŭ în ultimele 5 lunĭ mai multă dare cu 60,000 fl. ca în anulŭ trecutŭ, cu tóte acestea însĕ restanțele facŭ 224,636 fl. 80 cr.

Comitatulŭ *Brașovului.* S'au plătitŭ în primele 11 lunĭ ale acestui anŭ 444,128 fl. 47 cr. dare directă și 9482 fl. $18^1/_2$ cr. dare militară; față cu anulŭ trecutŭ s'au incassatŭ mai multŭ cu 18,747 fl. 51 cr. dare directă și 675 fl. 6 cr. dare militară. In luna lui Noemvre s'au incassatŭ 75,919 fl. 50 cr. dare directă și 3635 fl. 15 cr. dare militară; față cu aceeașĭ lună a anului trecutŭ s'au încassatŭ mai multŭ cu 6037 fl. 65 cr. dare directă și 685 fl. $63^1/_2$ cr. dare militară. In închisórea centrală a comitatului se aflau la 30 Noemvre 144 de arestanțĭ; dintre aceștia 132 condamnațĭ, ér 12 preventivĭ. In închisorile judecătorielorŭ de cercŭ din Brașovŭ și Satulungŭ în luna lui Noemvre s'au aflatŭ 37 de arestanțĭ. Casurĭ criminale mai marĭ s'au ivitŭ 6, anume 5 aprinderĭ și o jăfuire. Atelierulŭ de lucru alŭ arestanțilorŭ a adusŭ în acéstă lună 71 fl. 16 cr. venitŭ pe séma statului. Starea sanitară a locuitorilorŭ a fostŭ favorabilă.

Comitatulŭ *Cojocnei.* In ședința dela 14 Decemvre a comitetului administrativŭ, vice-șpanulŭ Gyarmathy Miklos în raportulŭ sĕu privitorŭ la administrațiunea publică a comitatului, se plânse contra acelei presse, care — cum dice elŭ — șĭ-a luatŭ obiceiulŭ acela generalŭ, de a ridica acusărĭ și suspițiunĭ contra funcționarilorŭ dela administrațiune. Asemenĭ și alte acusărĭ și suspițiunĭ de abusurĭ și corupțiunĭ întru câtŭ privesce pe funcționarii din comitatulŭ sĕu le respinge cu „deplină liniște a consciinței.“ In acestŭ comitatŭ se află 8653 orfanĭ, a cărora avere face 248,882 fl. 29 cr. S'a procedatŭ apoi la alegerea a 6 membrĭ în comitetulŭ administrativŭ, 5 membrii în comisiunea verificătóre, 1 membru în comisiunea controlătóre, 1 în comitetulŭ centralŭ și 1 în comitetulŭ permanentŭ. Alesĭ *totĭ suntŭ Ungurĭ*, ér alegerile s'au făcutŭ cu unanimitate de voturĭ, așa că, după cum dice „Ellenzék“, nicĭ în „comitatulŭ de modelŭ“ (afecă alŭ lui Banffy) nu se întêmplă așa ceva.

Foile din Serbia și patriarchulŭ Angyelicĭ.

Foile oposiționale din Serbia, vorbindŭ despre mórtea patriarchului Angyelicĭ din Carlovițŭ, dicŭ, că prin mórtea acestui capŭ bisericescŭ nepopularŭ, s'a luatŭ o povară grea de pe spinarea Sêrbilorŭ din Ungaria, și 'șĭ esprimă speranța, că frații Sêrbĭ vorŭ rĕmâné cruțațĭ de o astfelŭ de calamitate, cum a fostŭ numirea lui Angyelicĭ.

„Dnevni List“ anunțase, că la înmórmêntarea lui Angyelicĭ iau parte toțĭ episcopii sêrbescĭ sub conducerea Metropolitului Theodosiu din Serbia, din partea ministeriului culteloru și instrucțiunei sêrbescĭ Vlădanŭ Gyorgyevicĭ ca representantŭ. Se mai anunțase prin telegrame, că și unŭ representantŭ alŭ Regelui Serbiei avea sĕ ia parte.

Sciri militare.

Austro-Ungaria. Fóia ordinațiunilorŭ militare pentru armata comună publică o préinaltă decisiune dela 28 Iunie a. c., care ordonă sporirea efectivului de pace și nouĕ formațiunĭ la regimentulŭ de căi ferate și telegrafe dela 1 Ianuarie 1889, și anume: 1) La companii: fiecare din ele se sporesce cu câte 1 sublocotenentŭ, 6 sergențĭ, 8 corporalĭ și 1 servitorŭ de oficerŭ, decĭ efectivulŭ companielorŭ se sporesce în totalŭ cu 8 sublocotenențĭ, 48 sergențĭ, 64 corporalĭ și 8 servitorĭ de oficerŭ, suma: 8 oficerĭ și 120 ómenĭ. 2) Formarea unei cadre întregitóre telegrafice cu 1 căpitanŭ cl. I, 1 locotenentŭ, 3 suboficerĭ comptabilĭ cl. I, 1 sergentŭ, 2 corporalĭ și 2 servitorĭ de oficerŭ, suma 2 oficerĭ și 8 ómenĭ. 3) Inființarea unei școle telegrafice cu 1 căpitanŭ cl. I, 2 sergențĭ majorĭ și 1 servitorŭ de oficerŭ, suma 1 oficerŭ și 3 ómenĭ.

Intêmplări diferite.

Mortŭ de frica esecutorului. Unŭ esecutorŭ însoțitŭ de doi prețuitorĭ și de adjunctulŭ unui advocatŭ se presentă la casa unui bietŭ omŭ bĕtrânŭ cu scopulŭ, ca sĕ esecute pe ginerele acestuia. Ginerele cerŭ amânare. „Décă mĕ lăsațĭ sĕ rĕsuflu — dise elŭ — voiu plăti ușorŭ în rate.“ Adjunctulŭ advocatului respinse rugarea cu cuvinte violente și amenințătóre, strigândŭ: „Te voiu esecuta acuma de te-ai ascunde chiar și în pĕmêntŭ“. Nefericitulŭ debitorŭ strigă atuncĭ pĕtrunsŭ de mâhnire: „Décă așa stă tréba, mĕ voiu împușca și atuncĭ s'a isprăvitŭ cu datoria.“ Cei din casă îșĭ aruncară atuncĭ privirea asupra socrului lui pe care ședea bĕtrânulŭ socru, ascultândŭ înspăimântatŭ la cele ce se vorbescŭ; de odată însĕ nefericitulŭ bĕtrânŭ se rĕstórnă de pe scaunŭ și căḍu murindŭ imediatŭ de spaimă. Esecutorulŭ îșĭ închise ochii, adjunctulŭ de advocatŭ îșĭ luă pălăria și fugi pe ușă afară, prețuitorii o luară și ei la sănĕtósa, ér ginerile alerga după medicŭ. Medicułŭ însĕ nu putu ajuta nimicŭ, căcĭ bĕtrânulŭ era mortŭ. Unde și cu cine s'a întêmplatŭ acésta — nu scimŭ, căcĭ lui „Kolozsvar“, după care luămŭ acéstă tristă întêmplare, îi este rușine sĕ spună și numele locului și ale persónelorŭ. Ajunge a sci, că scena s'a petrecutŭ în Ungaria.

Cădere periculósă. Mare nenorocire s'a întêmplatŭ la 11 Decemvre în Orfeul din Buda, la hotelulŭ „Szechenyi“. Artista Clairette făcea gimnastică pe unŭ trapezŭ, ținêndŭ unŭ copilŭ de cincĭ anĭ în dințĭ. Deodată căḍu cu copilŭ cu totŭ dintr'o înălțime mare. Publiculŭ îșĭ părăsi îngrozitŭ locurile și din culise alergară colegii nenorocitei ca sĕ-i dea ajutorŭ ei și sêrmanului copilŭ. Funcționarulŭ polițienescŭ, care era de față, constata îndată, că trapezulŭ era rĕu întăritŭ. E probabilŭ că copilulŭ îșĭ va perde vederea, ér artista a suferitŭ o periculósă sguduire de creerĭ.

Literatură.

A régi magyar nemes (Vechiulŭ nobilŭ maghiarŭ). Sub titlulŭ acesta a apărutŭ în tipografia societății „Franklin“ din Budapesta o scriere a d-lui *Ludovicŭ Mocsáry* constătătóre din 347 pag. Prețulŭ unui esemplarŭ 2 fl. 40 cr. Opulŭ este împărțitŭ în 12 capitole, combătênd cu deamĕruntulŭ vederile lui Grünwald Bela espuse în opulŭ sĕu „A régi Magyarország“ (Ungaria vechiă). Mai interesantŭ este pentru noi capitolulŭ alŭ XI-lea, „Vederile lui Grünwald Bela cu privire la cestiunea de naționalitate“. In acestŭ capitulŭ, asupra căruia vomŭ reveni la data ocasiune, d-lŭ L. Mocsary combate politica de maghiarisare, pe care o privesce de adevĕrată utopiă și nefericire pentru patriă. D-lŭ Mocsary crede cu dreptŭ cuvêntŭ, că nicĭ Românulŭ, nicĭ Sêrbulŭ, nicĭ Slovaculŭ nu se va maghiarisa în vecĭ, căcĭ — dice autorulŭ — aceste popóre se consideră ca părțĭ integrante a acelorŭ confrațĭ ai lorŭ de cassă și de limbă, carĭ dincolo de granițe suntŭ constituițĭ în state independente. Politica de maghiarisare singurŭ numai asupra Germanilorŭ din Ungaria (nu însĕ și asupra Sasilorŭ din Ardealŭ) speră sĕ aibă unŭ resultatŭ mai favorabilŭ, dér acésta, dice autorulŭ, întru nimicŭ nu delătură sabia lui Damocle de asupra capetelorŭ Maghiarilorŭ carĭ suntŭ espușĭ a ajunge într'una din cele mai periculóse încurcăturĭ. Viitorul Ungariei numai atuncĭ crede d-lŭ Mocsary, că va fi asiguratŭ, când naționalitățilorŭ li-se va da posibilitatea de a trăi astfelŭ în Ungaria, încâtŭ sĕ se convingă, că o împărțire a Ungariei nu ar' puté sĕ le aducă nicĭ unŭ bine, pentru că nicăirĭ nu potŭ spera la o viéță mai liberă și mai plăcută ca aicĭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Budapesta, 17 Decemvre. Directorulŭ cancelariei presidiale din ministeriulŭ de comerțŭ a mărturisitŭ după unŭ interogatoriu de trei dile, că cei 42,000 fl. nu i-a perdutŭ, ci i-a defraudatŭ, folosindŭ banii pentru scopurile sale proprii.

Belgradŭ, 17 Decemvre. Resultatulŭ alegerilorŭ pentru Scupcină cunoscute până acum este: 160 radicalĭ și 40 liberalĭ.

Tenorulŭ Gavrilescu în Italia.

In privința representațiunilorŭ pe care le dă artistulŭ românŭ Gavrilescu, „Românulŭ“ găsesce mai multe amĕnunte în diarele din Florența.

„*La Verità*“ publică portretulŭ tênĕrului românŭ și îi predice unŭ strălucitŭ viitorŭ.

„*La Staffile*“, vorbindŭ despre representațiunea operei „*Gioconda*“ la teatrulŭ *Pagliano* din Florența, scrie următórele rêndurĭ: „Mărturisimŭ, că tenorulŭ Gavrilescu a plăcutŭ multŭ. Elŭ este unŭ artistŭ care nu recurge la mijlóce ce atragŭ aplausele mulțimei, strigândŭ din tóte puterile sale. Elŭ este sigurŭ de sine, cântă cu grațiă, cu o bună metodă, cu unŭ accentŭ justŭ și pasionatŭ. Vocea sa are unŭ timbru plăcutŭ și găsesce fără ostenélă drumulŭ inimei. Este fórte grațiosŭ și jócă în modŭ fórte naturalŭ. Este tênĕrŭ și demnŭ de frumósa carieră pe care o percurge. In fiăcare séră se redică romanța pe care o cântă, nu ne sfiimŭ a spune, ca unŭ mare artistŭ.“

„*L'Arte*“, după ce vorbesce de succesulŭ obținutŭ în „*Gioconda*“ de d-na Teresina Singer, adauge: „Dreptatea cere ca pe lângă Singer, sĕ vorbimŭ și de tênĕrulŭ Gavrilescu, căruia îi revinŭ în mare parte onorurile succesului. Vocea sa este fórte puternică și o modeléză cu mare artă. In romanța „Cielo e Mar“ publiculŭ i-a făcutŭ o ovațiune de care póte fi mândru. Lui Gavrilescu, nou venitŭ în Florența, publiculŭ dela teatrulŭ Pagliano i-a datŭ în modŭ subitŭ cele mai călduróse aplause, proclamându-lŭ fără șovăire ca pe unulŭ dintre cei dintêiu tenorĭ din diua de adĭ.“

Cununiă.

D-lŭ *Teodorŭ Gănescu* și D-șora *Zoe C. Conțescu* șĭ-au serbatŭ erĭ, Dumineca, în 4 Decemvre cununia în Biserica albă din Bucurescĭ.

Felicitările nóstre tinerei părechĭ!

DIVERSE.

Arestarea unui irredentistŭ. In Triest a fostŭ arestatŭ unŭ irredentistŭ, anume Alberto Nani, care era înarmatŭ cu unŭ revolverŭ și cu o bombă. Acésta s'a întêmplatŭ la 1 Decemvrie în împrejurimea castelului Miramar, tocmai în momentulŭ când Monarchulŭ intra în castelŭ. In privința acestei arestărĭ se păstrézá celŭ mai mare secretŭ.

Vinŭ în locŭ de apă. In Kreuznach s'a aprinsŭ casa unui negustorŭ de vinurĭ și fiindcă acesta nu avea pivniță, îșĭ ținea buțile cu vinŭ într'o cămară. S'a aprinsŭ și cămara, buțile au pocnitŭ și vinulŭ din ele, — erau 52 de buțĭ, — a cursŭ într'o grópă de lângă casă. Pompierii, neavêndŭ apă în apropiere, au pusŭ pompele în vinŭ și au începutŭ sĕ împróșce. Dér mirosulŭ vinului în focŭ a fostŭ atâtŭ de puternicŭ, încâtŭ pompierii au părăsitŭ pompele și au fugitŭ lăsândŭ casa sĕ ardă.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 15 Decemvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.15	Vênd.	9.17
Argintŭ românescŭ .	„	9.—	„	9.10
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.61	„	9.65
Lire turcescĭ . . .	„	10.90	„	10.92
Imperialĭ	„	9.90	„	9.92
Galbinĭ	„	5.70	„	5.72
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	122.—	„	123.—
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Decemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.80
Renta de hârtiă 5%	92.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	144.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	117.30
Bonurĭ rurale ungare	103.30
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.30
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguresců	99.25
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguresců	—.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124 75
Renta de hârtiă austriacă	82.—
Renta de argintŭ austriacă	82 60
Renta de aurŭ austriacă	109.80
Losurĭ din 1860	139.50
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	875.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	303 25
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	306.30
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	$9.62^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germane	59.72
Londra 10 Livres sterlinge	121.80

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-niĭ abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiuneĭ sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatuluĭ postalŭ și numeriĭ de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domniĭ, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din aniĭ trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazeteĭ“, precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administrat. „Gaz. Trans.“

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurecĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕșel			4.58	6.38
Clușiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriș	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vințulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiușŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blașiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copșa mică	4.09			2.19
Mediașŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighișóra	5.45			3.59
Hașfalĕu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Brașovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timișŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenŭ mixt	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timișŭ			1.45	
Brașovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apața	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Hașfalĕu	8,36		10.24	
Sighișóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediașŭ	10.37		11.47	
Copșa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blașiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiușŭ	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vințulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirișŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Clușiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădășelŭ	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireșŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rév	9.53	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovațŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulișŭ	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Bêrzava		6.28	7.55
Soborșinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasada		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăștia		11.09	11.37
Șibotŭ		11.39	12.—
Vințulŭ de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiușŭ	9.54	1.16	1.26

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiușŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vințulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Șibotŭ	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicica	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamŭ	4.44	8.11	
Soborșinŭ	5.30	8.46	
Bêrzava	6.27	9.33	
Conopŭ	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulișu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Hațegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Banița	11.50	6.40
Petroșenĭ	12.30	7.12

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11,42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișóra	9.12	9.02

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	5.38
Sighișóră	9.16

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică		2.29	4.35
Șeica mare		3.02	5.05
Lómneșŭ		3.46	5.46
Ocna		4.18	6.17
Sibiiu		4.42	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu		8.50	10.—
Ocna		9.17	10.24
Lómneșŭ		9.45	10.50
Șeica mare		10.20	11.20
Copșa-mică		10.49	11.45

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Mirașteu	5.21	12.36	5.53
Oșorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.35	8.—
Oșorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Mirașteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.40
Țagŭ-Budatelecŭ	8.02
Bistrița	——

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	——
Țagŭ-Budatelecŭ	9.41
Murĕșŭ-Ludoșŭ	1.11

Notă: Numeriĭ încuadrațĭ cu liniĭ gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ